

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 24. De decimasexta excommunicatione in impediens vsum
iurisdictionis Ecclesiasticæ, & recurrentes ad forum sæculare,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

num contra libertatem Ecclesiasticam. Notat verò Syll. excommunicatio nono, num. 32. de iisdem Potestatibus, Consulibus, & rectoribus, eos non ligari, si huiusmodi statuta ignorent. Postquam autem de illis certificati sunt, ligari si non curent quantum in ipsis est facere non seruari vel de suis capitularibus deleri intra tempus breue arbitrio boni viri: quod si non possunt tollere nec efficere vt tollantur, aut non seruentur, locum esse excusationi.

Quod verò atinerad nostram Bullæ excommunicationem, prædictæ personæ in eam incurrunt cum faciunt seruari statuta contra libertatem Ecclesiasticam. Idenim est vt illis; pro quo vsu, eiusmodi excommunicatio imponitur: non autem si solummodo faciant seruari consuetudines, de quibus in ipsa Bulla Cænæ non fit mentio.

Quod si tan- ummodo non impediatur talium statutorum obseruationem, dubium est, An in eadem Bullæ censuram incurrant cum negatiuè solum habeant feminum non prohibendo: neque in eadem Bulla præcipiatur vt talis prohibitio fiat. Ad illud autem Suarez affirmatiuè respondet ad 3. part. D. Thomæ tomo 3. disput. 21. num. 85. pro Nauarro contra Caiet. Sed videtur distinctione vtendum. Nam si tales habeant potestatem abrogandi eiusmodi statuta, & prohibendi eorum obseruationem, videntur ex officio ad id teneri: & consequenter si non faciant, videntur suo quodam modo illis vt: sicque probabile est inde incurrere huius clausulæ excommunicationem, per illa verba *vel facti vsi fuerint*. Sin potestatem non habeant tollendi statuta ipsa vel non impediendi eorum vsum: neque in Bullæ Cænæ, neque in iuris antiqui censuram incurrunt, nisi secundum ea iudicent: quod esset illis vt, quodq; expresse prohibetur sub excommunicatione in memorato cap. Nouerit. Vbi cum vsurpetur verbum *Presumpserit*, consequens est ab eadem excommunicatione excusari illum qui ex ignorantia & simplicitate, vel bona fide sic iudicauerit.

CAPVT XXIV.

De decimasexta excommunicatione in impediens vsu iurisdictionis Ecclesiasticæ, & recurrentes ad forum seculare, lata bis verbis.

16. Necnon qui Archiepiscopos, Episcopos, aliosque superiores, & inferiores Prælatos, & omnes alios quoscumque Iudices Ecclesiasticos ordinarios, quomodolibet hac de causa directè: vel indirectè carcerando vel molestando eorum Agentes, Procuratores, familiares, necnon consanguineos & affines impediunt quominus sua iurisdictione Ecclesiastica, contra quoscumque vtantur, secundum quod Canonibus & sacre constitutiones Ecclesiasticæ, & decreta Conciliorum generalium, & præsertim Tridentini, statuunt: ac etiam eos, qui post ipsorum Ordinationem, vel etiam ab eis delegatorum quorumcumque sententias & decreta, aut alias fori Ecclesiastici iudicium eludentes ad Cancellarias, aut alias curias seculares recurrunt, & ab illis prohibitiones & mandata etiam penalia Ordinariis, aut delegatis prædictis decernunt, & contra illos exequi procurant: eos quoque, qui hæc decernunt, & exequuntur seu dant auxilium, consilium, patrocinium & fauorem in eisdem.

S V M M A R I V M.

365 Actiones ob quas & persona in quas fertur decimasexta excommunicatio Bullæ.

366 Explicatio dubij An ea incurratur impediendo vsu iurisdictionis delegatæ.

367 Causa merè Ecclesiastica quas impediendo incurritur talis excommunicatio, cum regulis distinguendi eas ab illis quas sunt mixti fori.

368 Multitudo ac varietas priuilegiolorum Clericalis status.

369 Quædam notanda de actionibus ob quas proposita excommunicatio fertur.

370 De excommunicatione que fertur in cap. Quicumque De sententia excommunicationis in Sexto nonnulla notanda.

365. **M**ateria huius excommunicationis est sacrilegium quo libertas Ecclesiastica offenditur quoad vsu iu-

risdictionis; quam Prælati Ecclesiæ habent in suos subditos, & committitur septem actionibus, quarum tres sunt principales, & quatuor accessoria. Prima principalis est, quomodolibet Prælatos vel Ecclesiasticos Iudices ordinarios impedire siue directè siue etiam indirectè, quominus vtantur iurisdictione Ecclesiastica contra quoscumque, prout Canones & constitutiones Ecclesiasticæ ac decreta Conciliorum generalium, præsertim Tridentini, statuunt. Secunda est, recurrere ad Cancellarias, & alias Curias seculares post sententias, & decreta eorundem Ordinariolorum, aut alias fori Ecclesiastici iudicium eludere, & procurare ad dictis curiis secularibus, decerni & exequi prohibitiones, & mandata etiam penalia, contra prædictos Ordinarios, vel ab ipsis delegatos. Tertia est decernere vel exequi prædicta mandata, & prohibitiones. Prima autem actio ac essoria, est dare auxilium: secunda, dare consilium: tertia, dare patrocinium: quarta dare fauorem in prædictis actionibus. In cuius quidem materiæ tractatione, nisi valde circumspectè procedatur, plus periculi tractanti, quam vtilitatis alij inesse potest. Quæ de causâ contentus ero nonnulla annotare pro quadam generali Confessorij constructione, maxime cum in particularibus istius generis diffidijs, vnicuique pro conscientia foro remedium esse videatur, vt ad Summum Pontificem recurratur; cuius est ea componere & de eis respondere. Talis remediij admonemur in Deuteronomio cap. 17. vers. 8. cum dicitur: Si difficile & ambiguum apud te iudicium esse perspexeris, &c.

Primum notandum autem est, circa excommunicationem quæ ob primam actionem principalem imponitur, dubium esse an incurratur impediendo vsu iurisdictionis delegatæ. Ad quod videtur distinctione respondendum. Nam quædam est iurisdictione delegata personæ, & ad tempus: vt cum lis discutienda & de iudicanda committitur ab Ordinario alicui viro idoneo. Quædam vero est delegata dignitati & in perpetuum: vt ea quæ à Concil. Tridentino sess. 6. cap. 3. de reformat. committitur Episcopis tanquam à Sede Apostolica delegatis, ad corrigendum & castigandum Religiosos exemptos peccantes extra monasterium; & sess. 14. cap. 4. de reformat. quoscumque Clericos seculares exemptos, qui alias essent sub illorum iurisdictione: excessus, crimina, & delicta aliqua committentes, quando, & quoties opus fuerit ipsos corrigi ac castigari. Cum ergo hæc ista sint non videtur excommunicatio hæc incurri impediendo vsu iurisdictionis delegatæ priore modo: quia expresse imponitur tantum impediendis vsu iurisdictionis ordinariæ: sique Papa eam extendere voluisset ad impediendos vsu illius iurisdictionis delegatæ, id expresse fecisset, sicut fecit in materia sequentis excommunicationis. Impediendo autem vsu iurisdictionis delegatæ posterioris modi, hanc excommunicationem incurrere eo colligi videtur: quod mens Papæ sit per eandem excommunicationem protegere ac tueri omnem iurisdictionem Prælati concessam à Concil. Triiden. Deinde quod iurisdictione taliter delegata, sit ita media inter ordinariam, & priore modo delegatam, vt multo magis illius quam huius rationem induat: vt potest quæ ad instar illius perpetua est & dignitatem annexa.

Secundum notandum verò est, iure Pontificio præter Episcopos, & superiores Prælatos; iurisdictioni Ecclesiasticæ, tanquam Magistratus inferiores, præesse Decanos, Archidiaconos, & Abbates: atque de eorundem Episcoporum, aut superiorum Prælatorum mandato; tum Officiales, tum Vicarios generales ipsorum: quos impedire in vsu suæ iurisdictionis, sufficere ad hæc excommunicationem incurrendam patet: tum quia illi, vel sunt Ordinarij, vel posteriori modo delegati; tum quia talem vsu in illis impedire, idem est, ac impedire iudicia Ecclesiastica, seu iudicia in quibus tractantur causæ quarum cognitio ad solos Ecclesiasticos Iudices pertinet: nempe causæ spirituales; vt de matrimonio, diuortio, hæresi, periurio, simonia decimis, excommunicatione & aliis ad religionem pertinentibus: de quibus laici cognoscere non possunt etiam si reus contra quem agitur sit laicus ex cap. 2. De iudicijs. Item causæ spirituales annexæ, vt de iure patronatus, de quibus ne laici cognoscere possunt ex cap. 3. eodem tit. vbi glossa id notat: ac eadem causæ Cle-

de Clericorum criminales ex cap. Clerici, eod. quoque tit. ubi dicitur quod in facris Canonibus generaliter tradatur, vt de omni crimine Clericus debeat coram Ecclesiastico Iudice conueniri.

Ad quas causas distinguendas ab illis quæ dicuntur mixti fori (suntque crimina quædam à laicis commissa de quibus cognoscere possunt tam Ecclesiastici Iudices, quam laici) Panormitad cap. Cum sit De foro compet. in fine, tradit has regulas.

Prima est: Index secularis potest omne delictum laicorum punire, nisi ipsum reperiretur esse merè Ecclesiasticum aut tale de quo maximum periculum esse laicos iudicare, vt cum dubitatur de ratione peccati, num sit vitia, vel hæresis, vel aliud crimen. Cuius regulæ rationem hanc ille addit: quod Imperator, ad hoc receperit gladium, vt puniret delicta, inuaretve Ecclesiam in exequenda punitione 23. quæst. 5. cap. Principes, cap. Administratores, cap. Sunt quædam, & cap. Rex debet.

Secunda regula est: quod Ecclesia possit cognoscere de criminibus laicorum quæ habent originalem prohibitionem à Canonibus, non à legibus; aut pro quibus pena laicis etiam est à Canonibus imposita, vt in cap. Contra idolorum cultores 26. quæst. quinta, pro idololatris & sacrilegio: in quibus, & in aliis animam tantum concernentibus, ius civile sequitur sacrorum Canonum dispositionem.

Tertia regula est, quod Index ecclesiasticus possit ratione peccati indirectè cognoscere de omni crimine laici. Probat ex cap. Nouit De iudiciis §. Cum enim, ubi statuitur ad iurisdictionem Ecclesiasticam spectare quemlibet Christianum, de quocumque mortali crimine corrigere: sique corruptionem contempserit coercere per districtiorem Ecclesiasticam, id est, per censuras, seu priuationem Sacramentorum, & aliorum bonorum Ecclesiæ. Ad iurisdictionem verò secularem spectat coercere per penam corporalem aut pecuniariam: ita vt vnus & idem laicus criminofus possit, & ab Ecclesiastico & à laico iudicari: atque adeo absolutus vel punitus in foro Ecclesiastico possit iterum puniri vel absolui in foro seculari, vel contra: quia pena spiritalis non tollit temporalem, nec è conuerso: vt communi consensu receptam esse tradit Couar. in lib. 2. variarum resolut. cap. 20. num. 6.

Tertium porro notandum est, circa illa verba, Secundum quod Canones, & sacra constitutiones Ecclesiasticae, & decreta Conciliorum generalium præsertim Concilii Tridentini statuitur: plurimum esse priuilegia Clericis per factos Canones concessa, & omnia in Concilii Tridentini in sess. vlt. cap. 20. De reformat. quæ paucis referre commodum est: quia quantum vnus omnia attineant ad præsentem materiam, spectant tamen ad illam præcedentium aut sequentium excommunicationum, quibus Ecclesiastica libertas protegitur. Ea igitur ad duo genera reuocantur. Nam quædam vocantur priuilegia Canonis, quæ sunt spiritalia quædam concessa Clericis per ius Canonicum. Quædam verò vocantur priuilegia fori, quibus concessa est Clericis exemptio à potestate laica; alioque nomine vocantur, tum immunitates, tum exemptiones.

Atque priuilegia Canonis sunt primò, quod solus Clericus possit habere beneficium, vel pensionem Ecclesiasticam; ex cap. Cum adeo, de rescriptis, & cap. Ex literis De transact. & cap. 2. De institutionibus. Secundo, quod solus Clericus possit habere officium Ecclesiasticum, vel iurisdictionem seu potestatem aliquid statuendi in Ecclesia; ex cap. In noua adione, & ex cap. non placuit 16. quæst. 8. & ex cap. Decernimus, De iudiciis. Tertio quod is qui infert iniuriam Clerico, vel derogat Clericorum immunitati, puniatur variis excommunicationibus & aliis penis Ecclesiasticis: quod satis patet ex dictis & dicendis, in hac Bullæ explicatione.

Priuilegia autem fori sunt in triplici differentia. Quædam enim spectant ad ipsas personas Clericorum: quædam ad res ipsorum & quædam ad iudicium forense. Atque circa personas Clericorum sunt duo præcipua; alterum quod Clericus non teneatur ire ad bellum vt pugnet quantumuis id vouerit, & bellum sit sacrum; ex cap. Ex multis §. De voto & voti redemptio. Necetiam teneatur defendere ciuitatem egressi ad pugnam contra hostes; ex cap. penult. De homici-

dio, iuncta glossa, verbo Remordes. Teneatur tamen in necessitate custodire ciuitatem & obferuare vigilias; ex cap. 2. De immunitate Ecclesiarum: quæ nihilominus necessitas debet declarari per illum Clericum, qui aliis præest in eadem ciuitate iuxta cap. Ecclesia sanctæ Mariæ, De constitut. Alterum est, quod Clerici sint liberi ab omnibus muneribus personilibus, hoc est, quæ requirunt laborem personalem, siue sint honesta, siue fordida, siue mixta, de quibus dictum est in præced. ca. 16. sect. 2. per legem secundam Cod. De Episcopis & Clericis. Neque tantum Clerici ipsi, sed etiam familia ipsorum: nempe vxor, filij, & filia, atque ferui perpetui, à muneribus fordidis liberantur per eandem legem secundam, & per cap. Ecclesiarum 12. quæst. 2. Famuli autem liberi & coloni qui ad tempus seruiunt Clericis, non sunt à talibus muneribus immunes, vt notat Syluester verbo Immunitas primo quæst. one 4. dicto 2.

Aduerte autem Clericos à recipienda tutela, & curatela, quæ sunt munera mixta, non solum liberari per legem Generaliter Cod. De Episcopis, & Clericis: sed etiam prohiberi per cap. Cyprianus 21. quæst. 3. Attamen ex cap. finali dist. 86. iuncta glossa in verbo Tutelam, duo casus habentur in quibus illa Clerico recipi possunt. Prior est cum ipse fuerit agnatus pupilli; posterior verò cum necessitas pupilli id requirit. Quo posteriore casu non tantum potest (vt priore) sed etiam teneatur Clericus tutelam vel curatela recipere iuxta cap. 1. dist. tam. 87. quam 88.

Circa res Clericorum, duo sunt priuilegia; alterum quod Clericus adhuc existens in potestate patris, possit sine consensu ipsius disponere de rebus quas acquisierit; ex authentica Presbyteros primo Cod. De Episcopis & Clericis. Alterum est quod Clerici immunes sint ab omnibus muneribus realibus, atque à mixtis, ex cap. Aduersus De immunit. Ecclesiarum, & ex lege 2. Cod. de Episcopis & Clericis, & ex Authen. Item nulla communitas, ibidem. Quæ de re plurius dicitur in sequenti cap. 25. sect. posteriore. Nec solum Clerici ipsi sed etiam familia ipsorum gaudet hoc priuilegio ex lege 2. citata, & ex cap. Generaliter 16. quæst. 1. §. Nouarum.

Circa actiones forenses denique, tria sunt Clericorum Priuilegia. Primum, quod quatuordecim annos natus, agere possit in rebus Ecclesiasticis, & dependentibus ab illis, ac si maior esset viginti quinque annis; sique nondum attigerit 14. annum, dummodo sit maior infante, hoc est, peruenerit ad annum 7. possit eligere curatorem, & agere, ac si maior esset 14. annis ex cap. vlt. De iudiciis in 6. Secundum, quod laicus non possit ferre testimonium contra Clericum, nec illum accusare in causa criminali; nisi persequatur suam vel suorum iniuriam; ex cap. De cetero, De testibus, & attest. aut nisi crimen sit exceptum vt crimen hæresis, vel simonia, vel læsæ maiestatis; ex glossa ad cap. Cum P. Manconella, De accusa tionibus, verbo Laicus. Tertium, quod Index secularis nullam habeat potestatem in Clericum, neque in ciuili, neque in criminali causa; ex cap. 2. De foro competenti in 6. & ex Authen. Statuimus Cod. De Episcopis & Clericis. Idem dic de Iudice Ecclesiastico alieno: cui Clericus ne quidem submittere se potest, nisi de Episcopi sui licentia, ex cap. Significasti De foro compet. Verumtamen dantur aliquot casus in quibus laici possunt iudicare Clericum: de quibus in præced. cap. 23. notab. 3. iam aliquid dictum est, & in seq. cap. 26. notab. 4. plura dicentur.

Quartum notandum est, quod licet excommunicatio quæ fertur ob secundam principalem actionem initio memoratam, videatur conuenire cum excommunicationibus quæ 13. & 14. clausula feruntur: eam differre tamen, quod in clausula 13. excommunicantur recurrentes ad Curias seculares in finem impediendi vsum, & executionem literarum seu scripturarum Apostolicarum; & in hac excommunicantur recurrentes ad easdem Curias in finem impediendi sententias & decreta Ordinariorum, vel delegatorum ab ipsis, non autem Apostolicarum: atque eludendi illorum iudicium. Item quod in clausula 14. Excommunicantur Indices, qui propria auctoritate auocant à Iudicibus Ecclesiasticis causas spirituales: seque tanquam Iudices interponunt cognitionem earum: in hac vero, excommunicantur solum ij qui decernunt mandata & prohibitiones quibus Iudicium Eccle-

fiasticorum sententiæ impediatur executioni tradit.

Quintum notandum est. Actionem procurandi vel exequendi prædicta mandata, ideo à nobis positam esse inter principales, propter quas excommunicatio hæc incurritur: quia si recurrere ad curias seculares actio est principalis, multo magis erit procurare, vel exequi mandata: cum talis procuratio, aut executio, finis sit ipsius recursus. Atque ita fit, ut eo ipso, quod aliquis procurat vel exequitur, sit excommunicatus, quantumcumque inde non sequatur effectus impediendi. Quodquidem non erit dicendum de eo qui procuranti aut exequenti, dat auxilium, patrocinium, aut fauorem, non secuta procuratione, aut executione: quoniam illa tantum sunt actiones, his accessoria.

Sextum notandum est. Ex verbis huius clausule colligi, quod excommunicentur non tantum ij qui post Prælatorum sententiam recurrunt ad curias seculares: sed ij etiam qui idem faciunt quous alio tempore causa, ac quous alio modo eludendo iudicium Ecclesiasticum: habet enim textus (aut alias fori Ecclesiastici iudicium eludentes colligi item, quod excommunicentur non solum ij qui decernunt, vel decerni procurant Ecclesiasticis iudicibus mandata pœnalia; sed etiam qui mandata non pœnalia. Etenim in textu fit in genere mentio expressa mandatorum: cuius ad malitiam indicandam eorum qui in ista re peccant, particularis mentio de vna mandati specie ceteris grauiore subiturgitur, dicendo etiam pœnalia.

370. Postremum notandum est. Cap. Quicumque De sententia excommun. in 6. materiam habere cum hac clausula aliquo modo comunem: quæ est (vt Caiet. attingit in verbo Excommunicatio cap. 36.) Sacriligum quo libertas Ecclesiastica læditur, quoad opus tuendi per censuras suam iurisdictionem, aduersus Reges, Principes, & quoscumque alios. Personæ vero in quas profertur sunt i. dans licentiam occidendi eos, qui tales sententias tulerint, aut aliquem suorum: 2. dans licentiam capiendi eosdem aut aliquem suorum: 3. dans licentiam eosdem vel aliquem suorum grauandi, siue in sua persona, siue in suis rebus: 4. dans licentiam capiendi eos quorum occasione tales sententiæ fuerint late: 5. dans licentiam eosdem aut aliquem suorum capiendi: 6. dans licentiam eosdem aut aliquem suorum grauandi siue in persona siue in rebus: 7. prædicta licentiæ data vtens in ipsos iudices aut eos quorum occasione tales sententiæ late sunt, aut in aliquem suorum: 8. motu proprio committens aliqui eorum, ad quæ committenda licentiam dari, prædictimus prohibitum esse; siue contra ipsos iudices, siue contra eos quorum occasione tales sententias tulerint; siue contra aliquem suorum. Quæ omnia intelligenda sunt addita conditione: nisi re adhuc integra, datam licentiam reuocauerint. Aut si res non sit integra, sed ad bonorum captionem processum sit; nisi bona ipsa fuerint infra octo dierum spatium restituta, aut satisfactio pro ipsis impensa. Additur in fine eiusdem cap. vt post lapsos duos menses ab incurta excommunicatione quam imponit, non possit illa innodatus absolui, nisi per sedem Apostolicam.

Cæterum cum (vt patet ex dictis) per idipsum cap. excommunicentur, qui aliquam ex actionibus in eo prohibitis, aut faciunt, aut faciendi licentiam dant, contra ipsos iudices excommunicatores, aut eos quorum occasione lata est excommunicatio, aut contra aliquem suorum: dubitari potest, Quinam intelligi debeant hoc verbo Suorum. Quæ dubitatio tollitur per illud, quod glossa ad idem cap. verbo suorum, subintelligendum esse ait, propinquorum vel familiarium: quia omnes tales sunt sui, id est, ad ipsos pertinent. Vnde excommunicatur non solum qui occidit, aut capit, aut grauatur in persona vel in rebus iudicem ipsum, sed etiam qui quemcumque propinquum aut familiare ipsum, etiam si famulus sit. Nec item excommunicantur solum ij, qui illos quorum occasione tales sententiæ late sunt, similiter vexat in personis aut bonis propriis; sed etiam qui in personis aut bonis suorum. Illud enim relatiuū Suorum, non solum refert ipsos iudices, sed etiam eos quorum occasione eiusmodi sententiæ sunt late, ac cum vtrisque coniungitur. Adeo vt neque ipsi, neque sui, possint in personis, aut in rebus grauari sine talis censuræ incurfione. Adde ex eadem glossa in verbo grauandi,

idipsum verbum intelligendum esse de quocumque graamine: vt. v. g. ne quis à supradictis, vel ab aliquo suorum emat: aut ne quis vendat eis, vel molat frumentum ipsorum & sic de similibus.

CAPVT XXV.

De excommunicatione 17. contra usurpantes Sedis Apostolicæ, vel quarumcumque Ecclesiarum iurisdictiones, vel fructus, aut hos sequestrantes: & de 18. contra eos qui imponunt decimas, & alia onera personis Ecclesiasticis, Ecclesiis, Monasteriis & eorum fructibus: quæ feruntur his verbis.

17. Quiue iurisdictiones, seu fructus, redditus, & proventus ad nos, & Sedem Apostolicam, & quascumque Ecclesiasticas personas ratione Ecclesiarum, monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum pertinentes usurpant, vel etiam quauis occasione vel causa, sine Romani Pontificis vel aliorum ad id legitimam facultatem habentium expressa licentiâ, sequestrant.

18. Quiue collectas, decimas, tallias, præstantias, & alia onera Clericis, Prælati, & aliis personis Ecclesiasticis, ac eorum, & Ecclesiarum, monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum bonis, illorumque fructibus, redditibus, & prouentibus huiusmodi, absque simili Romani Pontificis speciali & expressa licentiâ, imponunt, & diuersis etiam exquisitis modis exigunt, aut sic imposta etiam à sponte dantibus & concedentibus recipiunt; nec non qui per se vel alios directè, vel indirectè prædicta facere, exequi, vel procurare, aut in eisdem auxilium, consilium, vel fauorem præstare non verentur, cuiuscumque sint præsentis, dignitatis ordinis, conditionis, aut status, etiam si imperiali, aut regali præfulgeant dignitate, seu Principes, Duces, Comites, Barones, & alij potentatus; quicumque etiam regnis, prouinciis, ciuitatibus, & terris quoquo modo præsidentes, & Consilij & Senatores, aut quauis etiam pontificali dignitate insigniti. Innouantes decreta super his peractos Canones, tam in Lateranensi nouissimè celebrato, quam aliis Conciliis generalibus edita, etiam cum censuris & pœnis in eis contentis.

SVMMARIVM.

371. Actiones ob quas, & personæ in quas feruntur 17. & 18. excommunicatio.
372. Excommunicatio decima septima tam ad Ecclesiasticos quam ad laicos iudices extenditur: quodque ad eam incurrendam quinque requirantur.
373. Tradita de eadem materia à Conc. Tridentino & quorum facultas in illa excuset ab excommunicatione.
374. Ob quam sequestrationem incurritur talis excommunicatio.
375. Varia constitutiones iuris circa materiam decima octaua excommunicationis contra imponentes onera personis Ecclesiasticis, &c.
376. Excusatio duplex ab eadem excommunicatione.
377. Ea incurritur quæ aut minus bona Clericorum circa quæ peccatum non sint beneficiorum Ecclesiasticorum, sed propria illorum.
378. Alia excusatio à tali excommunicatione.
379. Ecclesiastici eadem censurâ proteguntur, etiam quoad bona ipsorum patrimonialia.
380. Tenenda in hac re quoad bona laicorum, quæ deuenire ad Ecclesiam.
381. Factum in hac materia, propter quod non incurritur quidem talis excommunicatio peccatur tamen mortaliter, & alia excommunicatio incurritur.
382. Quando Ecclesiasticus pro solutione onerum ad quæ tenetur conueniri possit, aut non possit coram iudice laico.

Materia excommunicationis 17. est sacrilegium quo Ecclesia offenditur in iurisdictionibus, seu fructibus, & redditibus ad Sedem Apostolicam, vel ad quascumque Ecclesiasticas personas ratione Ecclesiarum, monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum pertinentibus: completiturque duas actiones: vna est, huiusmodi iurisdictionis